

Tarinoiden Helsinki

Ruttopuisto pääkaupungin keskustassa

Ruttopuisto-nimeä käytetään yhä, tai jälleen, yleisesti varsinkin pääkaupunkimme nuorten keskuudessa. Virallisesti keskikaupungin puisto on nimeltään Vanha kirkkopuisto, josta arkikielessä on muotoutunut nimitys Vanhan kirkon puisto.

Puiston Bulevardin varrella sijaitsevan portin pääsisäänkäynnin molemmin puolin sijaitsevat Helsinki-Seuran vuonna 1938 aikaansaamat muistotaulut kertovat kaupungin historian traagisesta ajasta vuonna 1710 jolloin rutto teki tuhoaan Helsingissä. Kulkutautiin menehtyneet haudattiin nykyistä puistoa laajemmalle alueelle. Syynä ruton tulon tänne Pohjolaan oli tuolloisella Liivinmaalla, nykyisissä Baltian maissa, käynnissä ollut Pohjan sota. Sota oli alkanut jo vuonna 1700 ja vuonna 1709 Ruotsi-Suomen armeija kärsi tappion Pultavassa, nykyisen Ukrainan alueella. Sitten venäläisjoukot olivat valloittaneet Riian kaupungin ja kesäkuussa 1710 Viipurin. Seuraavaksi oli vuorossa Tallinna.

Liikkeellä oli suuri taistelujuja pakenevien siviilien määrä. Tallinnalaisten kauhua lisäsi kun heti piirityksen alettua kävi ilmi, että kaupungin muurien suojasta turvaa hakeneiden liivinmaalaisten sotapakolaisten mukana oli sinne saapunut kauhea kulkutauti, rutto. Venäläisten saavuttua Pohjois-Viroon suuntasivat pakolaiset Suomeen ja niin jo elokuun alkupuolella ehti pakolaisten mukana rutto saapua Helsinkiin.

Kuvat: HKM.

Tauti levisi nopeasti ja teki tuhojaan.

On arvioitu, että Helsingin vakinaisesta väestöstä menehtyi 650, siis noin puolet silloisista asukkaista. Mitä tapahtui lukuisille maaseudulle paenneille kaupunkilaisille jää arvailujen varaan. Tänne saapuneista pakolaisista kuoli satoja, arviolta lähes yhtä paljon kuin itse kaupungin asukkaita. On myös arvioitu kaikkien haudattujen luvuksi noin 1 200 henkeä. Jo 1600-luvun lopun nälkävuosien aikana kuolleiden haudat sijaitsivat samalla alueella, nykyisten korttelien ja katujen alla.

Varsinaisena helsinkiläisten hautausmaana nykyinen Vanha kirkkopuisto toimi vuodesta 1790 vuoteen 1829. Tuolloin otettiin Hietaniemen hautausmaa käyttöön. Helsingin valtauksessa huhtikuussa 1918 kaatuneiden valkoisten ja keisarillisen Saksan armeijan sotilaiden suuret yhteishaudat sijaitsivat puistossa. Yrjönkadun puolella sijaitsee vielä Viron vapaussodassa vuonna 1919 kaatuneiden vapaaehtoisten helsinkiläismiesten yhteishauta graniittisine muistomerkkeineen.

Arkkitehti C.L. Engelin suunnittelema puinen ”Vanha kirkko” valmistui vuonna 1826.

Kuvat: HKM.